

ความไม่เท่าเทียมทางเพศในวรรณกรรมเกียรติ

รามเกียรติ์กับความไม่เท่าเทียมทางเพศ บทบาทของผู้หญิงในสังคมโบราณและการสืบทอดแนวคิดสู่ปัจจุบัน

วรรณคดีเป็นกระจกสะท้อนโครงสร้างทางสังคม ค่านิยม และแนวคิดของยุคสมัยที่ถูกแต่งขึ้น รามเกียรติ์ถือเป็นหนึ่งในวรรณคดีที่ทรงอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทยมาอย่างยาวนาน นอกจากจะเป็นเรื่องราวที่ได้รับอิทธิพลจากมหากาพย์รามายณะของอินเดียแล้ว ยังได้รับการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในยุคโบราณ อย่างไรก็ตาม การศึกษารามเกียรติ์ในแง่มุมของ ความไม่เท่าเทียมทางเพศ ทำให้เห็นว่า บทบาทของตัวละครหญิงในเรื่องถูกกำหนดขึ้นภายใต้โครงสร้างชายเป็นใหญ่ อย่างชัดเจน

รามเกียรติ์สะท้อนให้เห็นถึง การกดขี่ทางเพศ ผ่านบทบาทของผู้หญิงที่ต้องอยู่ภายใต้กรอบของศีลธรรม จารีต และการควบคุมโดยผู้ชาย บทความนี้จึงต้องการวิเคราะห์ว่ารามเกียรติ์ สะท้อนหรือเสริมสร้างแนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางเพศและสถานะของผู้หญิงในสังคมไทยโบราณอย่างไร

1. การแบ่งแยกบทบาทของผู้หญิงในรามเกียรติ์

นำเสนอภาพของผู้หญิง 2 แบบคือ ผู้หญิงที่ดี อยู่ในกรอบของสังคม และผู้หญิงเลว ที่ไม่อยู่ในกรอบของสังคม การแบ่งแบบนี้ไม่ได้เป็นแค่การกำหนดลักษณะของผู้หญิง แต่เป็นการย้ำว่าผู้หญิงต้องทำตามบทบาทที่สังคมกำหนดไม่งั้นจะถูกลงโทษหรือไม่ก็ ถูกมองในแง่ที่เลวร้าย

1.1 นางสีดาจริงๆแล้วเป็นผู้หญิงในอุดมคติหรือเหยื่อของอำนาจชาย

นางสีดาถูกนำเสนอในฐานะภรรยาที่ดีมากไปด้วยความสามารถ และเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่สมบูรณ์แบบตามค่านิยมโบราณ ถ้าหากลองมองว่าเธอเป็นเหยื่อของระบบชายเป็นใหญ่ที่กำหนดให้เธอไม่มีอำนาจตัดสินใจอะไรในชีวิตของตัวเอง

ถูกลักพาตัวโดยทศกัณฐ์ แต่ทำอะไรเพื่อให้ตัวได้รับอิสระภาพไม่ได้เลย

ทั้งๆที่โดนกระทำแต่ต้องมาเดินลุยไฟ เพื่อเป็นการพิสูจน์

ถูกขับไล่ออกจากเมือง แม้จะผ่านการพิสูจน์แล้ว แสดงให้เห็นว่าคุณค่าของผู้หญิงขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ชาย

ถึงจะพิสูจน์ความบริสุทธิ์แล้วแต่ก็ยังต้อง ถูกไล่ออกจากเมือง ทำให้เห็นว่าคุณค่าของผู้หญิงขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ชาย

ในกรณีของนางสีดาแสดงให้เห็นว่า แม้ผู้หญิงจะมีคุณธรรมและภักดีเพียงใด ก็ยังคงถูกควบคุมโดยอำนาจของผู้ชาย และต้องยอมรับชะตากรรมที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้กำหนด

1.2 นางสำนึกขา การลงโทษผู้หญิงที่แสดงออกถึงความต้องการของตนเอง

นางสำนึกขาเป็นน้องสาวของทศกัณฐ์ โดยเธอพยายามเข้าหาพระราม ซึ่งเป็นการแสดงถึงความต้องการของตัวเองแต่กลับถูกปฏิเสธและลงโทษอย่างรุนแรงโดยถูกตัดจมูกและหู นั่นทำให้เธอเป็นตัวแทนของ "หญิงเลว" ที่ไร้เสน่ห์

กรณีของนางสำนึกขาชี้ให้เห็นว่า สังคมโบราณไม่ยอมรับให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง หากผู้หญิงทำ เธอจะถูกลงโทษและถูกทำให้เป็นตัวร้ายในเรื่องราว

1.3 นางมณโฑ ราชนิที่ไร้อำนาจในการตัดสินใจ

แม้ว่านางมณโฑจะเป็นเมียของทศกัณฐ์ แต่บทบาทของเธอในเรื่องกลับไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองหรือการปกครองเป็นหุ่นกระบอกที่ขยับตามคำสั่งสามี และมีหน้าที่เพียงแคเป็นแม่ของอินทรชิต

ไม่สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการเมืองและการสงคราม

บทบาทของเธอคือแม่ผู้รักลูก ที่ไร้ซึ่งอำนาจ

กรณีของนางมณโฑสะท้อนให้เห็นถึง ข้อจำกัดของผู้หญิงในตำแหน่งสูง แม้จะเป็นราชินี แต่ก็ยังคงต้องอยู่ภายใต้อำนาจของสามีและไม่มีอำนาจในสังคม

1.4 นางเบญกาย ผู้หญิงที่ท้าทายขนบธรรมเนียม

นางเบญกายเป็นตัวละครหญิงที่แตกต่างจากตัวละครหญิงคนอื่น ๆ ในรามเกียรติ์ เพราะเธอเป็นผู้หญิงที่มีความฉลาด และกล้าหาญ เธอเป็นผู้ใช้ความคิดในการช่วยเหลือทศกัณฐ์และมีความสามารถในการแปลงกายเป็นพระลักษมณ์เพื่อหลอกพระราม

แม้ว่านางเบญกายจะมีความสามารถ แต่สุดท้ายที่เธอยังคงต้อง ทำตามบทบาทของ ลูกผู้หญิงที่เชื่อฟังมารดา และไม่ได้รับการยกย่องเท่าผู้ชายในเรื่อง

2. การสะท้อนและการสืบทอดแนวคิดความไม่เท่าเทียมทางเพศในสังคมไทย

รามเกียรติ์ไม่เพียงแต่เป็นวรรณคดีที่สะท้อนโครงสร้างทางสังคมของอดีต แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้าง ค่านิยมที่จำกัดบทบาทของผู้หญิงให้อยู่ในกรอบ

ความบริสุทธิ์และความภักดีของผู้หญิงถูกทำให้เป็นเรื่องสำคัญ และเป็นปัจจัยที่กำหนดคุณค่าของผู้หญิง

ผู้หญิงที่กล้าแสดงออกถึงความต้องการของตัวเองถูกลงโทษ และถูกทำให้เป็นตัวร้ายของเรื่อง ผู้หญิงในตำแหน่งสูงยังคงต้องอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชาย และไม่มีสิทธิ์ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

ถึงในปัจจุบันสังคมไทยจะมีความก้าวหน้ามากขึ้นในด้านสิทธิสตรี แต่แนวคิดบางประการจากรามเกียรติ์ ยังคงมีอิทธิพล เช่น การคาดหวังให้ผู้หญิงเป็นแม่และภรรยาที่ดี หรือการมองว่าผู้หญิงที่มีความต้องการทางเพศเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์

การศึกษารามเกียรติ์ในมุมมองของความไม่เท่าเทียมทางเพศทำให้ ช่วยเสริมสร้างแนวคิดที่กดขี่ผู้หญิง การทำความเข้าใจเรื่องนี้ช่วยให้เราสามารถตั้งคำถามกับค่านิยมที่ได้รับการสืบทอด และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดความเสมอภาคทางเพศมากขึ้นในอนาคต